

A be nem jelentett munkavégzés elleni európai Platform

Platform szeminárium: „Eszközök és megközelítések a be nem jelentett munkavégzés kezelésére a közúti szállításban”

Belgium, Brüsszel, 2018. június 1.

Az *Eszközök és megközelítések a be nem jelentett munkavégzés kezelésére a közúti szállításban* Platform szeminárium a résztvevők számára lehetőséget teremtett arra, hogy a közúti szállítással kapcsolatos kezdeményezéseket, kihívásokat és jó gyakorlatokat bemutassák, kicseréljék és megvitassák. A résztvevők a közúti fuvarozásban jelen levő be nem jelentett munkavégzés nyomon követését és leküzdését célzó különböző nemzeti és többoldalú erőfeszítésekre reflektáltak. A megbeszélések a felügyeleti szervek azon kihívásaira helyezték a hangsúlyt, amelyek e magasfokú szabályozott és összetett ágazatban a szabálykövetés ellenőrzéséhez kapcsolódnak, valamint a szociális partnerek azon kihívásaira, hogy megőrizzék a közúti fuvarozásban a tisztességes versenyt és munkafeltételeket, a magas költségnyomás, sofőrhiány és az összetett szabályozás ellenére.

Főbb megállapítások:

- A közúti fuvarozásban a be nem jelentett munkavégzés olyan mintákat követ, amelyek más ágazatokra jellemzők, és gyakran tartalmaz alvállalkozói láncokat és fantomcégeket. A határokon átnyúló közúti fuvarozásban a be nem jelentett munkavégzés akkor jelenik meg, például, amikor a gépjárművezetőket nem tekintik kiküldött munkavállalónak, vagy amikor hamisan az egyik országban jelentik be őket, miközben a szolgáltatásaikat külföldön végzik. A belföldi közúti fuvarozásban a be nem jelentett munkavégzés gyakori formái a következők: színlelt önfoglalkoztatás, az önfoglalkoztatott által egyáltalán be nem jelentett vagy csak részlegesen bejelentett munkavégzés, a nyilvántartásba vétel nélküli foglalkoztatás és a ténylegestől rövidebb munkaidőre bejelentett foglalkoztatás. Mindezek a kihágások következményekkel járnak az adó- és társadalombiztosítás elkerülése miatt és a munkajogi törvények megsértése miatt.
- A közúti fuvarozás egy **magas fokú szabályozott ágazat**. Európai szinten ágazat-specifikus szabályozások léteznek, amelyek, többek között, a következők: vezetési és pihenőidő, hozzáférés az európai közúti fuvarozási piachoz, és a szállítmányozási társaságok alapítása. Nemzeti szinten az ágazat-specifikus szabályok, mint például a cégalapítást vagy a munkáltatói felelősséget célzó szabályok, kihatnak a közúti fuvarozásban jelen levő be nem jelentett munkavégzés kezelésére.
- A be nem jelentett munkavégzés formáinak feltárásában a **fő kihívások** a következőkből erednek: az európai szabályozás nemzeti szinten nem hatékony alkalmazása, az elköteleződés regionális eltérései, az elégtelen számú ellenőr, az illetékes hatóságok bonyolult intézményközi és határokon átnyúló együttműködése, a hatóságokon belüli és a hatóságok közötti oktatás és képzés hiánya, a digitális ellenőrző eszközök és adatmegosztás nem hatékony alkalmazása egy olyan ágazatban, ahol a dolgozók utaznak és szétszóródnak.
- A **szakpolitikai megközelítések** a hangsúlyt a **közvetlen ellenőrző eszközök** fejlesztésére helyezik, amelyek a be nem jelentett munkavégzés költségeinek és/vagy a bejelentésen alapuló működés hasznainak megváltoztatását célozzák. Az illetékes hatóságok (nevezetesen a munkaügyi felügyelet, közúti ellenőrök, adóhatóságok és a rendőrség) intézményközi együttműködésének példáit Olaszország, Franciaország, Svédország, Görögország és Lengyelország munkaügyi felügyeletei mutatták be, és olyan témákat érintettek, mint például az adatok megosztása és a képzés. Finnországban a hatóságok stratégiaileg a közúti fuvarozásra helyezik a hangsúlyt a munkáltatók felelősségére vonatkozó szabályok betartásának nyomon követéséhez. Ausztria csalás elleni törvényeket

alkalmaz a fantomcégek elleni harcban. Továbbá, az Euro Contrôle Route határokon átnyúló keretet biztosít a közös ellenőrzésekre és a közúti ellenőrök és ágazati szociális partnerek képzésére.

- A szociális partnerek és a munkaügyi felügyeletek által indított **közvetett szakpolitikai megközelítések** célja, hogy elősegítsék a szabályok önkéntes betartását, amit tudatosságnövelő kampányok használatával és a be nem jelentett munkavégzést okozó strukturális feltételek kezelésével ér el. Az egyik kampány, amelyet a norvég munkaügyi felügyelet indított, kihangsúlyozza a hatályos helyi közúti rendszabályokat és pihenőidőket, valamint a minimálbért. Egy másik, az Egyesült Királyság adóhatósága és a munkáltatói szövetség által indított közös kampány az önfoglalkoztatott személyeket és a korlátolt felelősségű társaságokat támogatja abban, hogy megfelelően határozzák meg foglalkoztatási státuszukat és az ahhoz kapcsolódó jogait és kötelezettségeiket. Más országokban, például Belgiumban és Portugáliában, a munkaügyi ellenőrző szervek és a szociális partnerek közötti együttműködést támogatták, hogy javítsák a megelőzést a tudatosság növelésén és a szakpolitikai döntéshozók befolyásolásán keresztül.
- A **szociális partnerek szerepe**, mint ahogy más ágazatokban is, alapvető a tudatosság növelésében, és a gépjárművezetők követeléseinek támogatásában. Egy ilyen bevonásra példa az a kezdeményezés, amelyet Románia, Lettország és Észtország szakszervezetei kezdeményeztek a Szállítási Dolgozók Európai Szövetsége segítségével a gépjárművezetők tájékoztatására jogaik és jogosultságaik tekintetében, és hogy támogassák őket bérük és jogaik követelésében nemzeteken átívelő keretek között.

FŐ EREDMÉNYEK ÉS AJÁNLÁSOK:

- Habár a közúti fuvarozás egy magasfokú szabályozott ágazat, a **jogszabályok betartatása nehézkes és elégtelen**, és olyan körülményeket biztosít, amelyek lehetővé teszik a be nem jelentett munkavégzés megjelenését. Ennek oka az üzleti modellek összetettsége, nemzeteken átvitelő jellege, és az illetékes ellenőrző hatóságok széttagozottsága.
- A közúti fuvarozási ágazatra vonatkozó szabályozás és jogszabályok széles köre ellenére **kevesebb van az ágazatban jelen levő be nem jelentett munkavégzés kezelését célzó, egyértelműen ágazat-specifikus megközelítésekkel és módszerekkel**. Ez akár abból is következhet, hogy a be nem jelentett munkavégzés természete hasonló a más ágazatokban jelen levőhöz. Azonban továbbra is kérdés, hogy vajon az ágazat hasznára lehetnek-e az ágazat-specifikus megközelítések (például a szociális partnerek által bemutatottak) - ha igen, nemzeti szinten kell bátorítani és erősíteni az ezen módszerekbe történő befektetést.
- Ezzel egyidőben a közúti fuvarozás erős nemzetközi dimenziója intenzív **határokon átnyúló együttműködést** igényel a felügyeleti szervektől és a szociális partnerektől. A kibővített együttműködés, beleértve a meglévő eszközöket, például a belső piaci információs rendszeren (IMI) keresztül történő adatmegosztást, szükséges a nemzetközi utakon a munkavállalók foglalkoztatása és társadalombiztosítási státusza igazolásához, a bírságok kivetéséhez és behajtásához, és a munkavállalók határokon átnyúló keretek között történő támogatásához jogosultságaik és bérük igénylésében.
- Nemzeti szinten az **intézményközi együttműködés hasznos** egy olyan ágazatban, ahol az ellenőrzési kompetenciák szétszóródnak a hatóságok között. A szociális partnerek és a nemzeti hatóságok közötti hatékony együttműködés példái átvihetők lehetnek más nemzeti kontextusba is.
- Mindaddig a szakpolitikai intézkedések nagyrészt a visszatartást és a feltárást célzó megközelítésekre helyezték a hangsúlyt. Az eredmények javítása érdekében **kiemelt hangsúlyt kell fektetni a megelőző és ösztönző intézkedésekre**.
- A felügyeleti szervek erőforrásainak hatékonyabb alkalmazásához a visszatartó erővel bíró intézkedésekre vonatkozó stratégiai megközelítést kell bevezetni, például a **kockázatértékelési rendszerek** használatát, ami kiegészíti a közúti felügyeletet és ellenőrzéseket.
- Szükséges **az ellenőrök további képzése és oktatása** a visszatartó erejű és a megelőző módszerekről egyaránt, és ennek tartalmaznia kell a különböző országok és hatóságok közötti csere lehetőségét.
- Végezetül pedig, teljes mértékben **ki kell használni a digitalizált erőforrásokat**. Például, a digitális tachográf hatékony használata vagy a közúti fuvarozó vállalkozások európai nyilvántartása hatékonyabb és eredményesebb ellenőrzéshez vezethetne.

További információ: A szemináriumról készült oktató anyag, amely ezeket a problémákat részletesen taglalja, 2018 júliusában lesz elérhető.